

Lag

om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Genom denna lag genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/1883 om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning och om upphävande av rådets direktiv 2009/50/EG, nedan *blåkortsdirektivet*.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på tredjelandsmedborgare som ansöker om uppehållstillstånd eller som beviljats inresa till en medlemsstats territorium med stöd av blåkortsdirektivet.

Denna lag tillämpas inte på tredjelandsmedborgare som

1) i en medlemsstat söker internationellt skydd och väntar på beslut om sin status eller som där beviljats tillfälligt skydd i enlighet med rådets direktiv 2001/55/EG om miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv tillströmning av fördrivna personer och om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot dessa personer och bära följderna av detta,

2) söker skydd i enlighet med nationell rätt, internationella förpliktelser eller praxis i en medlemsstat och väntar på beslut om sin status, eller som beviljats skydd i enlighet med nationell rätt, internationella förpliktelser eller praxis i en medlemsstat,

3) i en medlemsstat ansöker om uppehållstillstånd för att genomföra forskningsprojekt i egenskap av forskare som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/801 om villkoren för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för forskning, studier, praktik, volontärarbete, deltagande i elevutbytesprogram eller utbildningsprojekt och för au pairarbete,

4) har ställning som varaktigt bosatta inom Europeiska unionen (EU) i en medlemsstat i enlighet med rådets direktiv 2003/109/EG om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning och som utövar sin rätt att vistas i en annan medlemsstat i syfte att bedriva ekonomisk verksamhet som anställd eller egenföretagare,

5) reser in i en medlemsstat i enlighet med åtaganden enligt ett internationellt avtal som underlättar inresa och tillfällig vistelse för vissa kategorier av fysiska personer med anknytning till handel och investeringar, med undantag för tredjelandsmedborgare som har beviljats inresa till och vistelse på en medlemsstats territorium i egenskap av personer som är föremål för företagsintern förflyttning av personal enligt Europaparlamentets och rådets direktiv

RP 6/2024 rd

FvUB 3/2024 rd

RSv 21/2024 rd

2014/66/EU om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare inom ramen för företagsintern förflyttning av personal,

6) fått uppskov med avvísning eller utvisning på grund av faktiska eller rättsliga omständigheter,

7) omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 96/71/EG om utstationering av arbetstagare i samband med tillhandahållande av tjänster under den period då de är utstationerade på den berörda medlemsstatens territorium, eller

8) har sådan rätt till fri rörlighet som är likvärdig med EU-medborgares enligt avtal mellan EU och medlemsstaterna samt mellan EU och tredjeländer i egenskap av medborgare i dessa tredjeländer.

3 §

Förhållande till utlänningslagen

På i denna lag avsedda tredjelandsmedborgares inresa, utresa, vistelse och arbete tillämpas utlänningslagen (301/2004), om inte något annat föreskrivs i denna lag.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *tredjelandsmedborgare* varje person som inte är unionsmedborgare i enlighet med definitionen i artikel 20.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

2) *högkvalificerad anställning* anställning där den som utför arbetet

a) i egenskap av arbetstagare är skyddad enligt arbetslagstiftning och kollektivavtal eller deras allmänt bindande verkan, i syfte att för, eller under ledning av, en annan person utöva verkligt och effektivt arbete,

b) erhåller lön för det arbetet, och

c) har de högre yrkeskvalifikationer som krävs,

3) *EU-blåkort* ett uppehållstillstånd med beteckningen ”EU-blåkort”,

4) *första medlemsstat* den medlemsstat som först beviljar en tredjelandsmedborgare ett EU-blåkort,

5) *andra medlemsstat* varje annan medlemsstat än den första medlemsstaten, där en innehavare av EU-blåkort avser att utöva eller utövar rätten till rörlighet i den mening som avses i blåkortsdirektivet,

6) *familjemedlemmar* tredjelandsmedborgare som är familjemedlemmar enligt artikel 4.1 i rådets direktiv 2003/86/EG om rätt till familjeåterförening,

7) *högre yrkeskvalifikationer* kvalifikationer som kan styrkas genom bevis på högre utbildning eller högre yrkeskompetens,

8) *bevis på högre utbildning* examensbevis, utbildningsbevis eller annat behörighetsbevis som utfärdats av en behörig myndighet och som styrker slutförandet av en uppsättning kurser efter andra stadiet som tillhandahålls av en läroanstalt som erkänns som en högskola eller motsvarande läroanstalt med högre utbildning av den stat där den är belägen, förutsatt att minst tre års studier krävs för att erhålla kvalifikationen på minst nivå 6 enligt ISCED 2011 eller, i lämpliga fall, enligt EQF, nivå 6, i enlighet med nationell rätt,

9) *högre yrkeskompetens*

a) när det gäller de yrken som ingår i grupperna 133 och 25 i ISCO-08-klassifikationen, faktiskt och lagligt utövande av yrket under minst tre år av de sju år som föregår ansökan om EU-blåkort,

b) när det gäller andra yrken än de som avses i punkt a, faktiskt och lagligt utövande av yrket under minst fem år på en nivå som är jämförbar med bevis på högre utbildning och som är relevant för det yrke eller den bransch som specificeras i anställningsavtalet eller det bindande anställningserbjudandet,

10) *internationellt skydd* internationellt skydd som avses i artikel 2 a i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet.

2 kap.

EU-blåkort

5 §

Utfärdande av EU-blåkort

EU-blåkort utfärdas på ansökan till en tredjelandsmedborgare om sökanden har

1) ett giltigt anställningsavtal eller ett bindande anställningserbjudande som omfattar en period av minst sex månaders högkvalificerad anställning där den överenskomna lönen åtminstone uppgår till den genomsnittliga bruttolönen för löntagare,

2) handlingar som styrker högre yrkeskvalifikationer, och

3) handlingar som styrker, om det för arbetet krävs särskilda kvalifikationer, tillstånd eller ett godkänt hälsotillstånd, att sökanden uppfyller kraven.

En ytterligare förutsättning för att EU-blåkort ska beviljas är att villkoren enligt 71 § 1 punkten i utlänningslagen uppfylls.

EU-blåkort beviljas för två år. Om den period anställningsförhållandet omfattar är kortare än två år, beviljas EU-blåkortet för den period anställningsförhållandet gäller, plus tre månader, men för högst två år.

6 §

Informationskyldighet för dem som ansöker om EU-blåkort och för arbetsgivare

Den som ansöker om EU-blåkort ska i sin ansökan uppge den information som avses i 71 a § 1 mom. i utlänningslagen och arbetsgivaren den information som avses i 71 b § 1 mom. i utlänningslagen.

Den som ansöker om EU-blåkort och arbetsgivaren kan åläggas att visa upp de handlingar som avses i 5 § 1 mom., om det finns grundad anledning att misstänka att sökanden inte uppfyller villkoren för beviljande av EU-blåkort.

Om en tredjelandsmedborgare som har ett giltigt uppehållstillstånd för specialsakkunnig enligt 73 § i utlänningslagen ansöker om EU-blåkort, tillämpas inte 5 § 1 mom. 2 och 3 punkten i denna lag på ansökan, om handlingarna har lagts fram i ansökan om uppehållstillstånd för specialsakkunnig.

7 §

Lämnande av ansökan

Ansökan ska göras av tredjelandsmedborgaren själv. Ansökan om uppehållstillstånd görs via Migrationsverkets elektroniska ärendehanteringssystem. Om elektronisk ärendehantering inte är möjlig, får ansökan lämnas i pappersform.

I Finland lämnas ansökan till Migrationsverket. Utomlands lämnas ansökan om första uppehållstillstånd till en finsk beskickning, en extern tjänsteleverantör eller en annan Schengenstats beskickning.

8 §

Avslag på ansökan om EU-blåkort

Ansökan om EU-blåkort ska avslås, om

- 1) kraven enligt 5 § inte har iakttagits,
- 2) de handlingar som läggs fram har erhållits på ett bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats,
- 3) tredjelandsmedborgaren utgör ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan, eller
- 4) arbetsgivarens verksamhet har etablerats eller bedrivs huvudsakligen för att underlätta inresa för tredjelandsmedborgare.

Ansökan om EU-blåkort får avslås, om

- 1) arbetsgivaren inte har uppfyllt sina rättsliga skyldigheter beträffande social trygghet, skatter, arbetstagares rättigheter eller arbetsvillkor,
- 2) arbetsgivaren har försatts i konkurs eller har ingen ekonomisk verksamhet, eller
- 3) arbetsgivaren eller dennes företrädare har dömts för anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd enligt 47 kap. 6 a § i strafflagen (39/1889) eller utlänningsförseelse av arbetsgivare enligt 186 § 1 mom. 1 punkten i utlänningslagen.

Vid tillämpning av 2 mom. ska hänsyn tas till de särskilda förhållandena i fallet som helhet.

9 §

Återkallelse av EU-blåkort eller beslut att inte förlänga EU-blåkort

EU-blåkort ska återkallas eller ansökan om förlängning avslås, om

- 1) det EU-blåkort eller de handlingar som läggs fram har erhållits på ett bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats,
- 2) tredjelandsmedborgaren inte längre har ett giltigt anställningsavtal för högkvalificerad anställning,
- 3) tredjelandsmedborgaren inte längre har de kvalifikationer som avses i 5 § 1 mom. 2 eller 3 punkten, eller
- 4) tredjelandsmedborgaren har en lön som inte längre stämmer överens med det som anges i 5 § 1 mom. 1 punkten.

EU-blåkort får återkallas eller ansökan om förlängning avslås, om

- 1) det är motiverat med hänsyn till allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan,
- 2) arbetsgivaren inte har uppfyllt sina rättsliga skyldigheter beträffande social trygghet, skatter, arbetstagares rättigheter eller arbetsvillkor,
- 3) kortinnehavaren inte har tillräckliga medel för sin och, i tillämpliga fall, sina familjemedlemmars försörjning utan att behöva utnyttja systemet för social trygghet i medlemsstaten i fråga,
- 4) kortinnehavaren vistas i medlemsstaten i fråga för andra ändamål än för vilka denne beviljades uppehållstillstånd,
- 5) villkoren enligt tillämplig rätt, som anges i kollektivavtal eller fastställs enligt relevant branschpraxis för högkvalificerad anställning inte längre uppfylls, eller
- 6) kortinnehavaren inte uppfyller kraven för rörlighet enligt kapitel V i blåkortsdirektivet.

Om en innehavare av EU-blåkort tillfälligt och i högst 12 månader inte uppfyller kriterierna för beviljande av uppehållstillstånd enligt 5 § 1 mom. på grund av sjukdom, funktionsnedsättning eller föräldraledighet, ska 1 mom. 2 och 4 punkten i denna paragraf inte tillämpas.

Om en innehavare av EU-blåkort är arbetslös ska 1 mom. 2 och 4 punkten och 2 mom. 3 punkten inte tillämpas, om arbetslösheten har varat högst

- 1) tre månader och innehavaren har haft ett EU-blåkort i mindre än två år, eller
- 2) sex månader och innehavaren har haft ett EU-blåkort i minst två år.

Om Migrationsverket tillämpar 2 mom. 2 eller 5 punkten, ska verket höra innehavaren av EU-blåkort och ge en tidsfrist på minst tre månader för att söka nytt arbete. Perioden för att söka arbete ska vara minst sex månader, om kortinnehavaren tidigare har varit anställd under minst två år.

Vid tillämpningen av 2—5 mom. ska hänsyn tas till de särskilda förhållandena i fallet som helhet.

10 §

Rätten att arbeta

Tredjelandsmedborgare som beviljats ett i denna lag avsett EU-blåkort har sådan rätt att arbeta som följer av grunden för tillståndet.

11 §

Familjemedlemmars rätt att vistas och arbeta i landet

Familjemedlemmar till personer som erhållit EU-blåkort beviljas på ansökan uppehållstillstånd på grund av familjeband för den tid som motsvarar giltighetstiden för uppehållstillståndet för innehavaren av EU-blåkort.

Familjemedlemmar har obegränsad rätt att arbeta.

3 kap.

Rörlighet inom Europeiska unionens medlemsstaters territorium

12 §

Rörlighet för kortare vistelse

En tredjelandsmedborgare som beviljats EU-blåkort i den första medlemsstaten har med stöd av blåkortet rätt att i Finland under högst 90 dagar inom vilken 180-dagarsperiod som helst bedriva tillfällig affärsverksamhet som direkt hänför sig till arbetsgivarens affärsintressen och till arbetsuppgifter enligt ett anställningsavtal som ingåtts i den första medlemsstaten.

13 §

Rörlighet för längre vistelse

En tredjelandsmedborgare som är innehavare av EU-blåkort har efter tolv månaders laglig vistelse i den första medlemsstaten rätt att med stöd av EU-blåkortet och ett giltigt resedokument resa in i Finland och arbeta i Finland, om tredjelandsmedborgaren uppfyller de villkor som

anges i 14 och 16 §. En tredjelandsmedborgare har samma rätt efter sex månaders laglig vistelse, om tredjelandsmedborgaren tidigare har utövat rätten till rörlighet för längre vistelse enligt blåkortsdirektivet.

14 §

Ansökan om rörlighet för längre vistelse

En tredjelandsmedborgare ska senast en månad efter inresan ansöka om EU-blåkort. EU-blåkort för rörlighet för längre vistelse beviljas, om tredjelandsmedborgaren har

- 1) ett gällande EU-blåkort som har utfärdats av den första medlemsstaten,
- 2) ett giltigt anställningsavtal eller ett bindande anställningserbjudande som omfattar minst sex månaders högkvalificerad anställning där den överenskomna lönen stämmer överens med vad som anges i 5 § 1 mom. 1 punkten, och
- 3) handlingar som styrker, om det för arbetet krävs särskilda kvalifikationer, tillstånd eller ett godkänt hälsotillstånd, att sökanden uppfyller kraven.

Tredjelandsmedborgaren ska uppge den information som avses i 1 mom. 2 punkten i enlighet med 71 a § 1 mom. i utlänningslagen och arbetsgivaren i enlighet med 71 b § 1 mom. i den lagen. Den som ansöker om EU-blåkort och arbetsgivaren kan åläggas att lägga fram de handlingar som avses i 1 mom., om det finns grundad anledning att misstänka att sökanden inte uppfyller villkoren för rörlighet för längre vistelse.

Tredjelandsmedborgares rätt att arbeta börjar när EU-blåkortet har utfärdats eller, om ett sådant inte har utfärdats, 30 dagar efter den dag då en fullständig ansökan lämnades in.

15 §

Familjemedlemmars rörlighet för längre vistelse

Om innehavare av EU-blåkort har rört sig eller har för avsikt att röra sig i Finland med stöd av 13 §, har deras familjemedlemmar rätt att åtfölja dem eller att senare ansluta sig till dem. Familjemedlemmar ska senast en månad efter inresan ansöka om uppehållstillstånd.

Upphållstillstånd beviljas på ansökan, om en familjemedlem har ett uppehållstillstånd utfärdat av den första medlemsstaten och ett giltigt resedokument eller bestyrkta kopior av dessa och har vistats i den första medlemsstaten som familjemedlem till en innehavare av EU-blåkort.

En familjemedlem som har beviljats uppehållstillstånd med stöd av denna paragraf har obegränsad rätt att arbeta.

16 §

Avslag på ansökan om rörlighet för längre vistelse

En ansökan om rörlighet för längre vistelse ska avslås, om

- 1) de uppgifter eller handlingar som avses i 14 § 1 mom. inte har lagts fram,
- 2) de framlagda handlingarna har erhållits på ett bedrägligt sätt, förfalskats eller ändrats,
- 3) arbetet inte uppfyller villkoren enligt tillämplig rätt, tillämpliga kollektivavtal eller tillämplig praxis, eller
- 4) innehavaren av EU-blåkort utgör ett hot mot allmän ordning, allmän säkerhet eller folkhälsan.

I ett beslut om avslag på en ansökan om rörlighet för längre vistelse ska hänsyn tas till de särskilda förhållandena i fallet som helhet.

17 §

Handläggningstider och meddelande till den första medlemsstaten

Migrationsverket ska delge sökanden sitt beslut som gäller en ansökan om rörlighet för längre vistelse och underrätta den första medlemsstaten om beslutet senast 30 dagar efter den dag då den fullständiga ansökan lämnades in. Ett beslut som gäller en familjemedlems ansökan ska delges familjemedlemmen samtidigt eller senast inom 30 dagar, om ansökan har gjorts vid en annan tidpunkt än ansökan om EU-blåkort. I vederbörligen motiverade undantagsfall som hänför sig till att ansökan är komplicerad får Migrationsverket förlänga tidsfristen med 30 dagar. Verket ska underrätta sökanden om förlängningen av tidsfristen senast inom 30 dagar efter den dag då den fullständiga ansökan lämnades in.

Migrationsverket ska i sitt meddelande till den första medlemsstaten ange grunder enligt 16 § 1 mom. 2 och 4 punkten för att avslå ansökan.

18 §

Vistelse i en andra medlemsstat

Om en innehavare av EU-blåkort vistas en längre tid i en andra medlemsstat, får EU-blåkortet inte återkallas med stöd av 9 § 1 mom. 1 punkten eller 2 mom. 1 punkten förrän den andra medlemsstaten har fattat beslut om ansökan om rörlighet för längre vistelse.

Om en andra medlemsstat avslår en ansökan om EU-blåkort eller om ett uppehållstillstånd som beviljats av Finland inte längre är giltigt eller har återkallats under vistelsen, har innehavaren av EU-blåkort och dennes familjemedlemmar rätt att återvända till Finland utan formaliteter och utan dröjsmål.

4 kap.

Förfarande och behörig myndighet

19 §

Migrationsverkets behörighet

Migrationsverket tar emot ansökningar om uppehållstillstånd och fattar beslut om att bevilja, återkalla och inte förlänga uppehållstillstånd samt om att avslå ansökningar.

Migrationsverket ska behandla en familjemedlems ansökan om uppehållstillstånd och en ansökan om EU-blåkort samtidigt, om ansökningarna lämnas in samtidigt.

20 §

Anteckning i uppehållstillståndskortet

I uppehållstillståndskortet för den som beviljats EU-blåkort antecknas bokstavskoden för typen av uppehållstillstånd och i fältet för typ av uppehållstillstånd ”EU-blåkort”.

I uppehållstillståndskortet för tredjelandsmedborgare med EU-blåkort som har beviljats internationellt skydd antecknas bokstavskoden för typen av uppehållstillstånd och i fältet för anmärkningar antecknas ”Internationellt skydd beviljat av [namnet på medlemsstaten] den [datum]”. Om den internationella skyddsstatusen för en innehavare av EU-blåkort återkallas, ska tredjelandsmedborgaren på dennes begäran beviljas ett nytt EU-blåkort som inte har denna anmärkning.

Om ett EU-blåkort utfärdas på grundval av högre yrkeskvalifikationer som avses i 4 § 9 punkten underpunkt b, ska i fältet för anmärkningar i uppehållstillståndskortet anges ”Yrke som inte anges i bilaga I”.

I uppehållstillståndskort för sådana innehavare av EU-blåkort som beviljas i 56 a § i utlänningslagen avsett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta ska i fältet för anmärkningar antecknas ”f.d. innehavare av EU-blåkort”.

21 §

Behandlingstider

Migrationsverket ska fatta beslut om ansökan om EU-blåkort och om en familjemedlems ansökan samt skriftligen delge beslutet senast 60 dagar efter den dag då den fullständiga ansökan lämnades in.

Om en arbetsgivare är certifierad i enlighet med 76 § i utlänningslagen, ska beslut om ansökan om EU-blåkort delges senast 30 dagar efter den dag då den fullständiga ansökan lämnades in.

Om de handlingar som lagts fram eller de uppgifter som tillhandahållits i form av bilagor till ansökan är otillräckliga eller bristfälliga, ska Migrationsverket informera sökanden om vilka ytterligare handlingar eller uppgifter som krävs och sätta ut en skälig tidsfrist inom vilken handlingarna eller uppgifterna ska läggas fram eller tillhandahållas. Den i 1 mom. avsedda tidsfristen ska upphöra att löpa fram till dess att Migrationsverket har mottagit de ytterligare handlingar eller uppgifter som krävs. Om de ytterligare handlingar eller uppgifter som krävs inte lämnas inom utsatt tidsfrist, kan ansökan avslås.

5 kap.

Särskilda bestämmelser

22 §

Påföljder för arbetsgivare

Bestämmelser om utlänningsförseelse av arbetsgivare finns i 186 § i utlänningslagen och bestämmelser om anlitande av utländsk arbetskraft som saknar tillstånd i 47 kap. 6 a § i strafflagen.

Bestämmelser om Migrationsverkets beslut om att för viss tid inte bevilja uppehållstillstånd för anställning hos en arbetsgivare finns i 187 § i utlänningslagen.

23 §

Kontaktpunkt

Migrationsverket är den i artikel 28 i blåkortsdirektivet avsedda kontaktpunkt som samarbetar med kontaktpunkterna i de övriga medlemsstaterna och som svarar för att ta emot och översända den information som avses i denna lag.

24 §

Ändringssökande

Vid sökande av ändring tillämpas i fråga om fastställande av behörig förvaltningsdomstol 192 § 1 och 2 mom. i utlänningslagen. Vid sökande av ändring tillämpas dessutom bestämmelserna om arbetsgivarens besvär rätt i 194 § i den lagen, bestämmelserna om beviljande av besvärstillstånd hos högsta förvaltningsdomstolen i 196 § 4 mom. i den lagen och bestämmelserna om ingivande av besvärsskrift i 197 § 1 och 3 mom. i den lagen. I övrigt tillämpas vid sökande av ändring i förvaltningsdomstol lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

25 §

I kraftträdande

Denna lag träder i kraft den 13 maj 2024.

Helsingfors den 3 maj 2024

Republikens President

Alexander Stubb

Arbetsminister Arto Satonen